

ALANYA İLÇE MİLLİ EĞİTİM
MÜDÜRLÜĞÜ

ALANYA REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ
MÜDÜRLÜĞÜ

**KASIM 2020 E- BÜLTEN SAYI-2 ÖZEL EĞİTİM
HİZMETLERİ BÖLÜMÜ**

BÜLTEN'İN HAZIRLANMASINDA EMEĞİ GEÇENLER

DENİZ BÜLBÜL
KURUM MÜDÜRÜ

YAZILAR
HASAN DOĞAN
SAFET FIRAT
VEYSAL ÖZDEMİR

Değerli Okurlar;

2020 -2021 Eğitim Öğretim Yılında hazırlamış olduğumuz e -bülten çalışmamızı sizlere sunmaktan gurur duymaktayız. Başlatmış olduğumuz e -bülten çalışmalarımızı istikrarlı bir şekilde sürdürmenin mutluluğu içerisindeyiz. Daha önceki e -bülten çalışmalarımızda belirttiğim gibi e -bültenlerimizi gündemli olarak hazırlıyoruz. Bu ay ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ Bölümümüz 'BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PROGRAMI (BEP) NEDİR?' konusunda e -bülten çalışması yaptı. Siz değerli okurlara iyi okumalar diliyor, bu çalışmada emeği geçen arkadaşlarıma teşekkür ediyorum. Hepinize sağlıklı huzurlu günler dilerim

DENİZ BÜLBÜL
ALANYA RAM MÜDÜRÜ

Bültenimiz ilçemizde ortak bir rehberlik ve özel eğitim kültürü oluşturulmasına katkıda bulunmak amacıyla hazırlanmıştır.

Yayınlanmasını istediğiniz yazı ve çalışmalar için bizimle iletişime geçiniz.

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (BEP)

Nedir?

Bireyin, ailenin, öğretmenin ihtiyaçlar doğrultusunda hazırlanan ve hedeflenen amaçlarda verilecek destek eğitim hizmetlerini içeren özel eğitim programıdır.

Özel eğitime ihtiyacı olan birey için geliştirilen ve ailesi tarafından onaylanan bireyselleştirilmiş eğitim programı;

bireyin tüm gelişim ve disiplin alanlarında gözlem, gelişim ve değerlendirme ölçekleri kullanılarak ve hedeflenen amaçların gerçekleşme düzeyi doğrultusunda değerlendirilir. Birey için hazırlanacak bireyselleştirilmiş eğitim programında ve yöneltme kararında bu değerlendirmeler esas alınır.

Özel gereksinimli bireyi; eğitsel gereksinimlerini karşılamak üzere

EĞİTİM ORTAMI	DESTEK HİZMETLER	DISİPLİN ALANI
Kaynaştırma Özel Eğitim Sınıfı Özel Eğitim Okulu Hastane okulları	Kaynak Oda Sınıf İçi Destek Dil ve Konuşma Terapisi Fizyoterapi Ulaşım Aile Eğitimi Evde Eğitim	Öz bakım Akademik İletişim Motor Hayat Bilgisi Toplumsal Uyum Sosyal Beceriler MüzikResim

Yukarıdaki disiplin alanları, eğitim ortamları ve destek hizmetler bireyin özelliklerine ve ihtiyaçlarına göre değişebilir. Bu doküman Aile, öğretmen ve ilgili uzmanların işbirliği ile planlanır ve bireyin ailesinin onayı ile uygulanır.

Genel olarak bireyselleştirilmiş eğitim programı, kişinin ihtiyaçlarına göre yapması gereken eylemleri ve alt basamaklarını nasıl, kiminle, nerede, hangi sürede yapılacağını gösteren bir akış planıdır.

Bu tanımdan hareketle BEP, anne, baba, özel eğitim öğretmenleri, okul yöneticileri ve diğer ilgili uzmanların oluşturduğu ekibin

denetiminde;

Bedensel,

Toplumsal,

Duyuşsal,

Bilişsel,

Dil İletişim;

gibi alanlarda yapabildiklerini dikkate alarak, yetersizliği olan kişinin yaşına göre toplumsal normların beklediği davranışları göstermesi için gerekli ek eğitsel yaşantıların, ortamların, görev alacak kişilerin, çalışma sürelerinin gösterildiği planlardır.

Yasal Dayanaklar:

1997 yılında yürürlüğe giren 573 sayılı Özel Eğitim Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 4. Madde (f) bendinde "özel eğitime ihtiyacı olan bireyler için bireyselleştirilmiş eğitim planı geliştirilmesi ve eğitim programlarının bireyselleştirilerek uygulanması esastır" diyerek BEP yasal olarak zorunlu hale getirmiştir.

ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ YÖNETMELİĞİNDE,,

Eğitim programları esasları

Madde: 19

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin devam ettiği okul ve kurumlarda Bakanlıkça hazırlanan genel ve mesleki eğitim programları ile özel eğitim okul, kurum ve sınıflarında içerikleri öğrencilerin özelliklerine göre hazırlanmış özel eğitim programları uygulanır.

MADDE 20 – (1) Özel eğitim ihtiyacı olan bireyler için takip edecekleri eğitim programı temel alınarak BEP hazırlanması esastır.

Bu programda;a) Eğitim planında yer alan yıllık amaçlara ve kısa dönemli amaçlara,

b) Sunulacak destek eğitim hizmetinin türüne, süresine ve hizmetin kimler tarafından nasıl sağlanacağına

c) Öğretim ve değerlendirmede kullanılacak yöntem ve teknikler ile öğretim materyallerine,

ç) Eğitim ortamına ilişkin düzenlemelere,

d) Davranış problemlerini önlemeye ya da azaltmaya yönelik tedbirler ile olumlu davranış kazandırmaya yönelik uygulanacak yöntem ve tekniklere,

e) Öğrencinin kişisel bilgilerine,yer verilir. denilerek yasal dayanağı oluşturulmuştur.

Kaynaştırma/Bütünleştirme Yoluyla Eğitim Uygulamaları

MADDE 22 – (1) Özel eğitim ihtiyacı olan bireyler Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporu doğrultusunda her tür ve kademedeki eğitimlerini kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla sürdürebilirler

(4) Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitim yapılan okullarda BEP geliştirme birimi oluşturulması zorunludur.

Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme birimi

MADDE 47 – (1) Özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler için okulda BEP hazırlamak amacıyla BEP geliştirme birimi oluşturulur.

(2) BEP geliştirme birimi okul müdürü veya görevlendireceği bir müdür yardımcısının başkanlığında;

- a) Rehberlik öğretmeni,**
- b) Öğrencinin sınıf öğretmeni,**
- c) Öğrencinin dersini okutan alan öğretmenleri,**
- ç) Öğrencinin velisi,**
- d) Öğrenciden oluşur.**

(3) Gerektiğinde görüşlerine başvurulmak üzere, özel eğitim değerlendirme kurulundan bir üyenin BEP geliştirme birimine katılımı sağlanır.

(4) Mesleki eğitim veren özel eğitim okullarında eğitim ve öğretim hizmetlerini planlamak, izlemek ve değerlendirmek amacıyla BEP geliştirme birimine meslek derslerini okutan bir alan öğretmeni katılır.

(5) Bu birimin çalışma usul ve esasları okul yönetimince belirlenir. Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirme biriminin görevleri

MADDE 48 – (1) BEP geliştirme biriminin görevleri şunlardır:

a) BEP'in hazırlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili çalışmalarda koordinasyonu sağlamak.

b) Öğrencinin tüm gelişim alanlarındaki özellikleri ile eğitim ihtiyaçları doğrultusunda BEP'inde değişiklik ve düzenlemeler yapmak.

c) Eğitim ortamlarının düzenlenmesi, materyal geliştirilmesi ve temini konusunda okul yönetimine ve öğretmenlere önerilerde bulunmak.

ç) Okuldaki diğer birim ve kurullarla iş birliği yapmak.

d) Kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden öğrencilerden destek eğitim odasında eğitim alacak öğrencileri, eğitim hizmeti sunulacak dersleri ve haftalık ders saati sayısını belirlemek.

e) İlköğretim ya da mesleki ve teknik ortaöğretim programlarının uygulandığı özel eğitim okullarında ya da bu programların uygulandığı özel eğitim sınıflarında eğitimlerini sürdüren öğrencilerden tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitime uygun olanları belirlemek ve okul yönetimine bildirmek.

BEP NE DEĞİLDİR ?

- Bireysel çalışma kâğıtları değildir.
- Yalnızca öğretmeni ilgilendiren bir çalışma programı değildir
- Sınıfta problem olarak görülen öğrenciden kurtulma aracı değildir.
- Bireyi özel olarak etiketleyen bir karar dosyası değildir.
- Öğrencinin yalnız akademik performansı ile ilgilenen bir gelişim yada kayıt tablosu değildir.
- Öğretmene ve aileye ek yükler getiren bir ekonomi programı değildir
- Öğrenciye yapabildiklerinden daha fazla ödev-çalışmayı zorunlu hale getiren bir ev ödevi-çalışma programı değildir.

BEP' İ GEREKLİ KILAN NEDENLER

- Engel türü ve derecesi ne olursa olsun tüm bireyler öğrenebilir.
- Çocuklarda, dil, problem çözme, zihinsel süreçler, davranışsal özellikler ve öğrenme özellikleri birbirinden farklılık gösterebilir.
- Aynı ortamda yaşayan çocuklar bile farklıdır. Örneğin, aynı yaş grubunda olup aynı sınıfta eğitim gören çocukların bedensel gelişimleri ve davranışsal özellikleri farklılıklar gösterebilir.
- Ayrıca, belirtilen bu özellikler her kişide aynı şekilde gelişmez ve bu gelişme de diğer kişilerden farklılık gösterir.
- Bireylerin zayıf ve güçlü yönleri kendi içinde farklı ilerler. Ayrıca, çocukların kendi içindeki özellikleri ve davranışları da farklıdır. Örneğin, bir kişi spor etkinliklerinde çok başarılı; ancak sanatsal faaliyetlerde başarısız olabilir. BEP farklılıkları göze alarak bireyi geliştirmeyi hedefler.
- Programın daha etkili olmasını sağlayabilmek için öğrencilerin aileleri ya da velileriyle erken, sürekli ve anlamlı ilişkiye girilmelidir.
- Öğrencide meydana gelen değişikliklerin genellenabilirliği ve farklı ortamlarda gerçekleştirilmesi önemli olduğundan bu ortamlarda gerekli düzenlemelerin yapılması önemlidir.
- Öğrenciye evde ya da toplumda kendisinden beklenen davranışlar olarak nitelendirilen günlük yaşamında gerekli olan beceriler öğretilmelidir.

KİMLERİN BEP'E İHTİYACI VARDIR?

Akranlarına sağlanan eğitim olanaklarından engelli yada yetersizliği nedeniyle yeterli d¼zeyde yararlanamayan bireylerin,
Engeli ya da yetersizliği, eğitimsel performansını olumsuz olarak etkileyen bireylerin,
İhtiyağlarının karşılanması için özel d¼zenlenmiř destek eğitime ihtiyaçı olduğu d¼ř¼n¼len bireylerin,
Bireyselleştirilmiş eğitim programına ihtiyaçı var demektir.

BEP'İN YARARLARI

- Bireye uygun eğitim hizmetlerinin sunulması,
- Bireye uygun ve gerçekçi amaçların belirlenmesi,
- Bu amaçlarının karşılanıp karşılanmadığını ortaya koymak olarak sıralanabilir.

Ayrıca, BEP' in yararları, ebeveyn, çocuk, öğretmen ve toplum açısından da sıralanabilir.

Öğrenci açısından;

öğrencinin engelinden kaynaklanan farklı ihtiyaçların neler olduğu belirlenir ve sağlanacak özel eğitim hizmetleriyle öğrencinin bilgi ve beceri eksiklerinin nasıl giderileceği açığa kavuşturulur.

BEP sürecinde öğrenmeyi daha anlamlı hale getirecek teknikleri öğrenmiş öğretmenlerin katılımı sağlanarak, çocuğun eğitiminde becerilerin geliştirilmesi ve öğretimde farklı düzenlemelerin yapılması sağlanır. BEP bireyi bağımsız bir yaşama hazırlar.

Anne-baba açısından;

ebeveynle okul personeli arasında iletişim aracı görevi görür ve çocuğun ihtiyaçları, nelerin sağlanabileceği ve karşılaşılacak sonuçların neler olabileceği konusunda her iki taraftada eşit söz hakkı sağlar.

Ebeveynlerle okul arasındaki görüş farklılıklarının çözümlenmesi konusunda önemli yarar sağlamaktadır.

Öğretmen açısından;

Öğretmenin ocuğun hedeflenen amaçlar doğrultusunda ilerlemesini belirlemede uygulama ve değerlendirme aracı olarak işlev görmesine olanak sağlar.Sınıf ortamı, sınıf dışından danışmanlarla ve diğer disiplinlerden gelen kişilerle paylaşılarak sınıf öğretmenin alternatifler geliştirmesini sağlar.ğretmen için bir plan ve kılavuz görevi görür.

Toplum açısından;

gelişmiş toplumlarda engelli çocuklar anormal çocuklara verilen hakların verilmesi sağlanmıştır.Ayrıca, engelli çocukların karşı karşıya buldukları problemlerin çok yönlü bir yapıya sahip oldukları ve engelli çocukların eğitimi ihtiyaçlarıyla bu ihtiyaçların karşılanma düzeyleri arasında uçurum olduğu fark edilmiştir.

BEP bireyi topluma uyumlu ve yararlı hale getirmeyi amaçlaması bakımından da yararlıdır.

BEP NASIL HAZIRLANIR?

Bireyselleştirilmiş eğitim programını hazırlayacak ekibin oluşturulması,

Okul müdürü yada görevlendireceği müdür yardımcısı
Sınıf öğretmeni
Özel eğitim öğretmeni
Rehber öğretmen
İlgili branş öğretmenleri
Aile

Bep Geliştirme Birimi Üyelerinin Görevleri Nelerdir?

Başkan,

1. Birimde görev alacak üyeleri belirleyerek BEP geliştirme birimini oluşturmak.
2. Üyelerin katılımını sağlamak.
3. Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi sürecinde, bireyin gereksinimleri doğrultusunda kurum içi düzenlemeleri yapmak.
4. Bireyselleştirilmiş eğitim programı geliştirilmesi sürecinde yapılan çalışmaları, değerlendirmeleri izler, gereksinim duyulan araç-gerecin geliştirilmesi veya sağlanması için özel eğitim hizmetleri kurulu ile eş güdümlü çalışmak

Öğretmen:

1. Bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanmasında, uygulanmasında ve değerlendirilmesinde etkin görev alır.
2. Planlanan eğitim programlarını uygulamaya dönüştürür.
3. Bireyin gelişimine göre yeni bireysel eğitim programı önerileri hazırlar.

Aile:

1. Bireyselleştirilmiş eğitim programının geliştirilmesi sürecinde gereksinimleri iletir
2. Çocuğu ile ilgili hedeflerini ve planlarını belirtir.
3. Eğitim programının uygulanması sırasında çalışmalara etkin bir şekilde katılır, gerektiğinde eğitim araç gereç desteği sağlar

Özel Eğitim Gerektiren Birey:

- 1.Bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanışı sırasında kendi gereksinim ve isteklerini belirtir.
- 2.Çalışmalara etkin biçimde katılır.
- 3.Değerlendirme sonrasında çıkan eğitim önlemleri ve yönlendirme kararında isteğini belirtir

Rehber Öğretmen Psikolojik Danışman:

- 1.Bireyin özel eğitim gereksinimleri doğrultusunda görüşünü belirtir ve bireye rehberlik yapar.
- 2.Bireyin gelişimini izler.

Eğitim Programları Hazırlamakla Görevlendirilen Öğretmen:

- 1.Bireyselleştirilmiş eğitim programlarının hazırlanmasında, uygulanmasında ve değerlendirilmesinde etkin görev alır.
- 2.Değerlendirme ölçekleri geliştirir. Gereksinim duyulan araç-gerecin geliştirilmesi veya sağlanması için başkan ile eş güdümlü çalışır.
- 3.Bireyin gelişimine göre yeni bireyselleştirilmiş eğitim programı önerileri hazırlar.
- 4.Gerektiğinde bireye, aileye, öğretmene danışmanlık yapar

Çocuğun mevcut performans düzeyinin belirlenmesi

B.E.P. hazırlamanın ilk basamağı, öğrencinin var olan performans düzeyinin belirlenmesidir. Öğrencinin yapabildiklerinin ve yapamadıklarının betimlenmesidir. Öğrencinin güçlü ve zayıf yanlarını, ilgi ve ihtiyaçlarını tanımlar. Öğrencimiz hangi derslerde bariz zorluk çekiyor? Bu derste başarılı olması için bir eğitimci olarak farklı yöntem ve teknikler denediniz mi? Performans alımı çocuğun tam anlamıyla gözlenmesi ve değerlendirilmesi sürecidir.

Performans Yazılırken Dikkat Edilmesi Gerekenler

1. Değerlendirme verilerine göre oluşturulmalıdır:

Özel gereksinimli öğrenci değerlendirilirken tüm derslere ilişkin performansı alınmalıdır. Neleri yapıp yapamadığı belirlenmelidir. Performans düzeyi programa dayalı olarak belirlenmelidir.

2. Performans düzeyi öğrencinin yapabildiklerini ve yapamadıklarını belirtmelidir:

Örnek, 1.sınıfa devam eden Ali, Hayat Bilgisi dersinde programa göre değerlendirildi. Ali, kendisinin ve arkadaşlarının adları sorulduğunda söylemektedir. Sınıf ve okul kurallarına uymaktadır. Ali, sorulduğunda, okul çantasında ve sınıf içinde bulunan araç gereçlerin adlarını, okulun bölümlerini söylemekte güçlük yaşamaktadır.

3. Performans düzeyi ölçülebilir ve gözlenebilir olmalıdır:

Performans düzeyi yazılırken farklı yorumlara yol açacak ifadelerden kaçınılmalıdır. Örnek: Ali, bir yılda 12 ay olduğunu bilir. Gibi bir ifade kullandığımızda ne anlatılmak istendiği açık değildir. Ali, sorulduğunda bir yılın 12 aydan oluştuğunu söyler ve ayların adlarını sırasıyla sayar ve yazar. Denildiğinde performans daha açık ve anlaşılır olur.

4. Yazılan performans uzun ve kısa dönemli hedefler oluşturmaya imkân vermelidir:

Uzun ve kısa dönemli hedefler performans düzeyine göre belirlenir. Performans düzeyi belirleme usta bir terzinin ölçü alması gibidir. Performans tam ve doğru alınırsa oluşturulan hedefler öğrencinin ne ulaşamayacağı kadar zor, ne de çok kolay olacaktır.

5. Performans düzeyi ifadeleri öğrencinin şimdiki durumunu yansıtmalıdır:

Öğrencinin geçmişteki başarı ya da başarısızlıklarına bakılarak şimdiki performans düzeyi yazılmaz. Performans düzeyi yazılırken öğrencinin o anki performansı değerlendirilir.

Performans Düzeyi Örneği:

Öğrencinin şu anki performans düzeyi:

Ufuk CAN, 12 yaşında bir erkek öğrencidir. Emre konuşamamakta iletişim ihtiyaçlarını jest ve mimiklerle karşılamaktadır. Kişisel bakım ve temizlik becerilerine, giyinme-soyunma becerilerine sahiptir. Tuvalet ihtiyaçlarını bağımsız olarak giderebilmektedir. Kendini, yakın çevresini tanıta bilmektedir. Hava sıcaklığına uygun giyine bilmektedir. Havada - karada olan doğa olaylarını ayırt edebilmektedir. Emre renk, şekil, zıtlık, yer, yön ve konum bildiren kavramları ayırt edebilmektedir. Rakamları ayırt edebilmekte ve tek basamaklı bir sayı ile tek basamaklı bir sayıyı doğru olarak toplayabilmektedir. Sesin kaynağını bulabilmektedir. Nefes kontrolü çalışmaları yapma, dinleme-izleme becerilerine sahiptir. Yazı araç-gereçlerini kullanabilmektedir. Çizgi çalışmaları yapma, sözcük yazma becerilerine sahiptir. Kendinin ve yakın çevresindeki kişilerin adlarını yazabilmektedir. Renkleri ayırtetmektedir. Boyama yapma, kâğıt katlama, malzeme yapıştırma ve kâğıt kesme becerilerine sahiptir. Vücudun bölümlerini hareket ettirebilmektedir. Yerinde dönüşler yapma, top yuvarlama, spor araç-gereçlerini kullanma becerilerine sahiptir. Taşıtları-taşıt kullananları ayırt edebilir. Yayayı-yolcuyu gösterebilmektedir.

2) Öncelikli ihtiyaç listesinin hazırlanması:

Öğrencinin öncelikle hangi derse ve konuları öğrenmeye ihtiyacı var?
Başarısız olduğu ve öğrenmesi gereken öncelikli dersler nelerdir
Tüm bu dersleri ihtiyaca göre en çoktan en aza kadar listelemek gerekir.

3) Performansa göre uzun dönemli amaçların oluşturulması:

BEP hazırlamanın üçüncü basamağı, uzun dönemli hedeflerin yazımıdır. Bir akademik yıl sonunda kazandırılması planlanan uzun dönemli hedeflerdir.

Uzun dönemli amaçlar belirlenirken öğrencinin en çok ihtiyacı olan konulara öncelik verilmeli. Kazandırılacak davranışlar programa göre belirlenir. Ancak BEP hazırlanırken öğrenci için uzun dönemli hedefler belirlenirken, program ile birlikte diğer nedenlerinde dikkate alınması gerekir.

Örnek: İlköğretim 1.sınıfta görev yapan bir öğretmen, okuma-yazmada güçlükleri olan iki öğrenciden biri için bir yıl sonunda bağımsız okuma-yazma becerisini hedeflerken, diğeri için fiş cümlelerini ezbere yazma becerisini hedeflemektedir.

a) U.D.A değerlendirme verilerine dayalı olmalıdır:

Örnek: Eğer Tuğba'nın sözel iletişimi gecikmiş ise o zaman amaç sözel iletişim becerilerinin artırılması yönünde olmalıdır.

b) U.D.A. yazılırken öğrencinin var olan performans düzeyine bakılır:

Örnek: Mahmut 10'a kadar ileriye doğru tek -tek sayabilmektedir. Bu düzeye bakılarak U.D.A'cı Mahmut ritmik sayma becerisini kazanır şeklinde yazarız-belirleriz.

c) U.D.A. öğrenci için öncelikli olduğu düşünülen amaçlar olmalıdır:

Ön koşul beceriler öncelikli olmalıdır. Örnek: Sınıfta sırasına oturmayan, sınıf içindeki kurallara uymayan ve aynı zamanda okuma yazma becerilerine de sahip olmayan Osman için öncelikli amaç okuma-yazma becerilerini kazanma değil, sınıf kurallarına uyma olmalıdır.

d) U.D.A. performans düzeyi ifadelerinde olduğu gibi ölçülebilir ve gözlenebilir olmalıdır:

Amaçların gözlenebilir-ölçülebilir olması aynı zamanda amaçlara ulaşıp-ulaşılmadığına karar verilmesi açısından da önemlidir. Örnek: Murat öğretim yılı sonunda doğadaki canlı-cansız varlıkların adlarını öğrenir. Şeklinde bir amaç belirleyen bir öğretmenin öğrenir eylemiyle neyi anlatmak istediği yoruma açıktır. Murat, öğretim yılı sonunda doğadaki canlı ve cansız varlıkların adlarını söyler ve yazar şeklindeki ifadeler daha açık olarak belirtilmiştir.

e) Öğrencinin performans düzeyi ile birlikte, yetersizliğin-engelin derecesi de amaç belirlemede önemlidir:

Ağır, ileri derecede engellibir öğrenci için belirlenecek amaçlarla hafif derecede etkilenmiş bir öğrenci için belirlenecek amaçlar farklı olacaktır.

f) Öğrencinin içinde yaşadığı çevrenin ve ailenin özelliklerine göre amaçlar farklılık gösterir.

g) U.D.A. kısa dönemli amaçları kapsamalıdır.

UZUN VE KISA DÖNEMLİ AMAÇ ÖRNEKLERİ

OKUMA- YAZMA

U.D.A

- 1.Emre yıl sonunda okuma-yazma becerilerini kazanır.

K.D.A

1. Emre okuma-yazmaya hazırlık çalışmaları yapar(4/5)
2. Emre çizgi çizme çalışmaları yapar.(4/5)
3. Emre harf yazma çalışmaları yapar.(4/5)
4. Emre cümle yazma çalışmaları yapar.(4/5)
5. Emre cümleyi sözcüklerine ayırır.(4/5)

4) Uzun dönemli amaçların kısa dönemli amaçlara bölünmesi:

Bireyin performans düzeyi ile uzun dönemli amaçları arasındaki ölçülebilir, ara basamaklardır. Uzun dönemli amaçlara göre hazırlanmış alt amaçlardır. İçerik olarak uzun dönemli amacı tamamlayıcı nitelikte olmalıdır. Kısa dönemli amaç, açık ve net yazılmalıdır. Kısa dönemli amaçlar, somut olarak yazılmalıdır. Kısa dönemli amaçlar, öğrencinin performansına uygun olarak yazılmalıdır. Kısa dönemli amaçlar, bir veya daha fazla ders saatine yayılabilir. Kısa sürede kazanılması hedeflenen amaçlardır. Daha özel ve daha ayrıntılıdır. Bireyin bulunduğu yerden uzun dönemli amaçlara nasıl ulaşılabilir? Sorusuna cevap vermelidir. Her bir U.D.A için en az 3 tane olacak şekilde 5-6 K.D.A belirlenebilir. Bu azaltılabilir de, arttırılabilir de. Burada önemli olan K.D.A'ların bizi U.D.A'ya ne kadar götürdüğüdür. K.D.A yazılırken; amaçların açık, anlaşılır, belirgin, gözlenebilir, ölçülebilir olmasına ve hangi koşulda olacağına dikkat edilmelidir.

5) Kısa dönemli amaçların öğretimsel amaçlarının belirlenmesi:

Pek çok beceri kendisini oluşturan alt becerilere bölünebilir. Özel eğitime ihtiyaç duyan öğrenciler belirlenen hedeflere ulaşabilmeleri için becerilerin küçük ayrıntılara bölünüp sıralanması gerekir. Örneğin bölme öğretilecek bir öğrenciye önce toplama, çıkarma ve çarpma öğretilmelidir. Yukarıda anlatıldığı gibi KDA'lar sıralı ve mantıklı alt amaçlara bölünerek öğretimsel amaçlar oluşturulmalıdır. Öğretimsel amaçlar kısa dönemli amaçlarla ilişkili amaçlardır. Öğretimsel amaçlar öğretmeni kısa dönemli amaçlara ulaştırır nitelikte olmalıdır. Öğretimsel amaçlar ders planında davranışlar olarak yazılır.

6) Öğretimsel araç-gereç ve materyallerin belirlenmesi:

Ders işlerken amaçlara ulaşmak için kullanılacak araç ve gereçleri içerir. Tüm materyaller işlenecek konunun içeriğine uygun olmalıdır. Görsel ve işitsel materyaller sıklıkla kullanılmalıdır. Ders esnasında öğrencilerin dikkatini çekmek için duyu organlarına hitap edecek değişik materyaller kullanmak sadece özel eğitime ihtiyacı olan öğrenciler için değil tüm öğrenciler için olumlu sonuçlar doğuracaktır.

7) Bu yapılanların, becerilerin BEP formuna kayıt edilmesi:

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Formu

Öğrencinin Adı-Soyadı: Ahmet

Sınıf: 3

BEP hazırlama tarihi:

Ders: Türkçe

Öğrencinin Performans Düzeyi

Öğrenci duyduğu sesi ayırt eder. Görsellerle sesi eşleştirebilir. Fakat sesleri tanınamakta ve yazamamaktadır. Seslerden hece oluşturamamaktadır. Kendini yazılı ifade edememektedir.

Noktalama işaretlerini bilmemektedir. Cümle okuma ve yazma çalışması yapamamaktadır.

Uzun Dönemli Amaç	Kısa Dönemli Amaç	Öğretimsel Amaçlar	Tarih
1.Öğrenci sene sonunda okuma-yazma becerileri kazanır.	1.1.Ahmet okuma-yazmaya hazırlık becerileri kazanır.(5/5) 1.2.Ahmet çizgi çalışmaları yapar.(5/5) 1.3.Ahmet sesleri tanır.(5/5) 1.4.Ahmet seslerden hece oluşturur.(5/5)	1.1.1Ahmet defteri uygun olarak kullanır.(5/5) 1.1.2 Ahmet kalemını uygun olarak kullanır.(5/5) 1.1.3 Ahmet silgiyi uygun olarak kullanır.(5/5)	

Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı (Bep) Formu Örnek 2:

Öğrencinin Adı-Soyadı: Betül

Sınıfı:4/B

BEP hazırlama tarihi:

Öğrencinin şu anki performans düzeyi:

Zehra,11 yaşında bir kız öğrencidir. Zehra iletişim ihtiyaçlarını konuşarak karşılamaktadır. Konuşma becerileri cümle kurma düzeyindedir. Kişisel temizlik becerilerine, soyunma-giyinme becerilerine sahiptir.Bağımsız olarak tuvalet ihtiyacını giderebilmektedir. Kendini-yakın çevresini tanıtabilmektedir. Doğadaki canlı-cansız varlıkları gösterebilmektedir. Az-çok,büyük-küçük, uzun-kısa, kavramlarını iki seçenek arasından doğru olarak gösterebilmektedir. Az-çok, büyük-küçük, uzun-kısa kavramlarını üç seçenek arasından doğru olarak sıralayabilmektedir. 5'e kadar birerli ritmik saymaktadır.Şekil kavramına sahiptir. Seslerin kaynağını ayırt edebilmektedir. Yazı araç-gereçlerini kullanma becerisine sahiptir. Renkleri ayırt edebilmektedir. Resim araç-gereçlerini kullanma becerilerine sahiptir. Boyama çalışmaları yapma, kâğıt katlama, malzeme yapıştırma, kâğıt kesme becerilerine sahiptir. Taşıtları, taşıtları kullananları ayırt edebilmektedir. Vücudunun bölümlerini hareket ettirebilmektedir.

Uzun Dönemli Amaçlar	Kısa Dönemli Amaçlar	Başlama - Bitiş Tarihleri	Sorumlu Kişi
1.Yıl sonunda, toplumsal yaşam becerilerini kazanır.	1.1.Zehra toz içecek hazırlar(4/5) 1.2.Zehra alışveriş becerilerini kazanır.(4/5)		
2.Yıl sonunda, yakın çevresi ile ilgili becerileri kazanır.	2.1.Zehra misafirlik kurallarını kazanır.(4/5) 2.2.Zehra iletişim becerini kazanır.(4/5)		
3.Yıl sonunda, ritmik sayma becerilerini kazanır.	3.1.Zehra rakam yazma çalışması yapar.(4/5) 3.2.Zehra 20'ye kadar birer ritmik sayar.(4/5)		
4.Yıl sonunda, okuma-yazma becerisini kazanır.	4.1.Zehra çizgi çizme çalışmaları yapar.(4/5) 4.2.Zehra harf yazma çalışmaları yapar.(4/5)		
5.Yıl sonunda, dil ve konuşma becerilerini kazanır	5.1.Zehra kendini ifade becerilerini kazanır.(4/5) 5.2.Zehra dinleme ve izleme becerilerini kazanır.(4/5)		
6.Yıl sonunda, resim-iş becerilerini kazanır.	6.1.Zehra boyama çalışmaları yapar.(4/5) 6.2.Zehra alçı çalışmaları yapar.		
7.Yıl sonunda, müzik ile ilgili becerileri kazanır.	7.1.Zehra şarkı seslendirir.(4/5) 7.2.Zehra ritim tutar.(4/5)		
8.Yıl sonunda, yemek yeme becerilerini kazanır.	8.1.Zehra çatal ve bıçağı kullanarak yemek yer.(4/5) 8.2.Zehra yemek yerken kurallara uyar.(4/5)		

8) Becerilerin nasıl öğretileceğinin BÖP formuna kayıt edilmesi:

BÖP: BEP'te, öğrencinin gereken davranışları kazanması için, öğrencinin ve çalışanların yapması gerekenleri ayrıntılı, belirgin ifade eder. Uzun dönemli amaçlara ulaşmak için kısa dönemli amaçların nasıl öğretileceği konusunda bize yol gösteren plandır. BÖP, kısa dönemli amaçları, ayrıntılı değerlendirmeyi ve öğretimin planlanmasını içerir. Bireyselleştirilmiş Eğitim Programında yer alan hedeflerin gerçekleştirilmesi için hangi yöntem, araç – gereç, süre, değerlendirme yöntemi kullanılacağını ifade eder.

Bireyselleştirilmiş Öğretim Programı Örnek 1:

Öğrencinin Adı-Soyadı : Mehmet XX

Sınıf : 2

Öğrencinin Performans Düzeyi	Öğrenci rakamları okuyup yazıyor. Temel dört işlem becerisi kazanılmamış.
Uzun Dönemli Amaç	Öğrenci sene sonunda doğal sayılarla dört işlem becerisini kazanır.
Kısa Dönemli Amaç	1.Mehmet doğal sayılarla eldesiz toplama işlemi yapar.
Öğretimsel Hedef	1.Mehmet bir basamaklı bir doğal sayıyla bir basamaklı bir doğal sayıyı sonuç bir basamaklı olacak şekilde toplar.
Öğretim Süreci	
Öğretimin Yapıldığı Yer	Sınıf
Araç-Gereç	Defter, kalem, silgi, yazı tahtası, boncuklar
Öğretimde Kullanılan Yöntem.	Açık anlatım, model olma
Süre	40 dk.
Dersin İşlenişi	Çalışmaya başlarken öğrencinin dikkatinin çekilmesi, çalışmanın amacının anlatılması. Uyulması gereken kurallar ve pekiştireçlerin açıklanması. Model olunarak gösterilmesi Örneklerle tahtada anlatılması. Öğrenciden gösterilenlerin-anlatılanların yapmasının istenmesi. Gerekirse fiziksel ve sözel yardımda bulunulması. Çalışmaların gözlenmesi.
Değerlendirme	Öğrencinin 5 denemenin 5'inde başarılı olması.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

ÖZEL EĞİTİM HİZMETLERİ YÖNETMELİĞİ

Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü
Yayınları (<http://orgm.meb.gov.tr>)

Yrd.Doç.Dr.Oğuz GÜRSEL,
Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi